

OECD projekt celostne zasnove sprememb na področju invalidskega zavarovanja

Danijel Kovač, MDDSZ

O projektu

- Program za podporo strukturnim reformam (SRSP) pri Evropski Komisiji
- Izvaja **OECD**, poteka **dve leti** – do sredine 2022
- Izboljšave na področju **invalidskega in zdravstvenega zavarovanja**
- **Celovita analiza in priporočila za spremembe sistema**

- **Akcijski načrt** implementacije – do konca leta 2022
- **Širok nabor sodelujočih:** MDDSZ, MZ, ZPIZ, ZZZS, ZRSZ, URI – Soča, NIJZ, Pravna fakulteta UL, socialni partnerji, invalidske organizacije, izvajalci zaposlitvene rehabilitacije, politični predstavniki, specialisti medicine dela, prometa in športa, zdravniki družinske medicine

Povezovanje in sodelovanje → uspešna implementacija

Ugotovitve in izzivi

4 glavni poudarki

- **Ustreznost nadomestil** iz invalidskega zavarovanja je večplasten izziv.
- Proces **vračanja na delo** se začne prepozno.
- Sistem povzroča **neenakosti**.
- **Sodelovanje** med ključnimi deležniki je pomanjkljivo.

1. Nadomestila iz invalidskega zavarovanja

- Prenizka nadomestila za invalidnost
- Povišati stopnjo zaposlenosti prejemnikov delnih nadomestil
- Zavračanje prehoda iz zdravstvenega v invalidsko zavarovanje
- Neomejeno trajanje bolniškega staleža
- Neučinkovitost in neenakosti zaradi podobnih kritij zdravstvenega in invalidskega zavarovanja
- Potreben je celostni pogled na sistem socialne zaščite

2. Prepozna intervencija

- Problem dolgotrajnih bolniških odsotnosti
- Razdvojenost med zdravstvenim in invalidskim zavarovanjem
→ nesorazmernost bolniških in invalidskih nadomestil
- Dolgotrajne bolniške odsotnosti upočasnjujejo vračanje na delo → dolge čakalne dobe vplivajo na pozne intervencije
- Prepozno vključevanje delodajalcev
- Programi aktivacije takoj po bolezni prinašajo prednosti

3. Neenakosti v sistemu

- Socialna zaščita in spodbujanje zaposlovanja glede na zaposlitveni status in trajanje delovne dobe
- Vprašanje ustreznosti prejemkov za izključene iz ciljnih sistemov socialne zaščite
- Različne pravice za brezposelne in zaposlene
- Razlike v obravnavah težav s fizičnim in duševnim zdravjem – zapostavljenost duševnega zdravja
- Majhne razlike med poklicnimi in splošnimi poškodbami in boleznimi

4. Sodelovanje med ključnimi deležniki

- Pomanjkanje sodelovanja med odgovornimi institucijami:
 - med ZZZS in ZPIZ
 - premalo usklajevanja pri ocenjevanju zdravstvenega stanja
 - problem dolgotrajnih bolniških staležev
 - pomanjkanje izmenjave podatkov → otežena evalvacija in prilagajanje storitev potrebam
 - med ZRSZ in ZPIZ → podvajanje odločanja o invalidnosti in različne storitve PR/ZR
- Enotni izvedenski organ → hitrejše intervencije in poenotenje obravnav

Priporočila

3 sklopi priporočil

- **Prenova ocene invalidnosti in poklicne rehabilitacije**
- **Zmanjšanje neenakosti** pri zdravstvenem in invalidskem zavarovanju
- **Zagotavljanje dostojnega življenja** za upravičence do nadomestila za invalidnost

1. Ocena invalidnosti in poklicna rehabilitacija

- Ustanovitev enotnega izvedenskega organa za ocenjevanje in rehabilitacijo
- Uskladitev ocen zdravstvenega stanja, invalidnosti in zdravstvenih omejitev pri zaposlovanju
- Spodbujanje čimprejšnje PR/ZR in usposabljanja
- Krepitev vključevanja delodajalcev in zdravnikov specialistov medicine dela, prometa in športa
- Krepitev evidenčne zbirke z izmenjevanjem podatkov in ocenjevanjem ukrepanj

2. Zmanjšanje neenakosti v zavarovanjih

- Omejitev trajanja prejemanja nadomestila za čas bolezni
- Postopno zmanjšanje nadomestil za čas bolezni
- Zagotavljanje možnosti bolniške odsotnosti za brezposelne delavce
- Obravnava poškodb pri delu in poklicnih bolezni

3. Dostojno življenje za prejemnike invalidskih nadomestil

- Socialnovarstveni prejemki kot dodatek k izplačilom ZPIZ
- Odprava starostne omejitve za plačila invalidskega zavarovanja
- Poenostavitev programov invalidskega zavarovanja
- Uskladitev programov invalidskih in starostnih pokojnin

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE
ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Veselimo se sodelovanja z vami.